

Sıra № 112 ye ilâve

Kefalet kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında 1/549 numaralı kanun lâyihası ve Adliye encümeni mazbatası

Adliye encümeni mazbatası

*T. B. M. M.
Adliye encümeni
K. № 37
Esas № 1/549*

27-V-1934

Yüksek Reisliğe

Umumi Heyetten encümenimize alınan kefalet kanunu lâyihası hakkında tetkikat yapıldı.

Lâyihanın ikinci maddesinde idare heyetinden bahsedildiği halde daha evvelden böyle bir heyete dair işaret görülmemiştir. Esasen (kefalet sandığı) denilen müessesenin nereye bağlı olduğu bildirilmekle beraber idarenin hangi uzuvlarla yapılacağını göstermek ve ondan sonra bunların faaliyet tarzlarını nizamnameye bırakmak usulü daha muvafık olacağı düşünülerek birinci maddenin son fıkrası üzerinde aynı maksadı tekit yolunda ufak bir ilâve yapılmıştır.

İkinci madde okundğu zaman zihinlerde karışıklık husulüne meydan vermeyecek bir şekle konmakla beraber, yüzde iki aidatın iki buçuğa iblâğı hakkındaki mütalea da muvafık görülmemiştir. Çünkü yüzde yarım bir ilâvenin esaslı bir karşılık teşkil edeceğine dair elde bir mikyasa olmadığı gibi diğer taraftan yüzde ikiler muntazaman tahsil edilmek suretile hasıl olan açığın kapatılmasına daimî teminat olduklarından Maliye vekâletine bilâ lüzum salâhiyet verilmesini tazammun eden mezkûr fıkra tayıyılmıştır.

Altıncı maddenin bazı ibareleri üzerinde ufak tadilat yapılmakla beraber (A) fıkrasında yazılı hususun icra kanunile daha fazlasının temin edilmiş olması, (B) fıkrasındaki kaydında, başkasının suçundan, suçta alâkası olmayanların mesul edilmesinin hukukan doğru olmaması esaslarına istinaden tayıyılmaları muvafık

görülmüştür.

Kefalet sandığının hak ve alacaklarının takibi hususunda ayrı bir teşkilât ve masrafa lüzum bırakmaksızın merî kanuna göre vekâletçe yapılmakta olan muamelenin devamı muvafık görülerek bunu mübeyyin bir fıkra ilâve edilmiştir.

Memurların gerek doğrudan doğruya fiillerinden veyahut haiz oldukları memuriyet salâhiyetinin istimal edilmemesinden veya ihmalinden doğan neticelerden mesuliyetleri aşikâr olduğu gibi kazaî mahiyeti haiz olan Divanı muhasebat ilâmlarının da umumî hükümlere tevfikân icraları pek tabii görülmesine mebnî (7) nci madde tayıyılmıştır.

8 inci ve 9 uncu maddeler mahiyeti itibarile madun memurların mafevkleri tarafından ne suretle teftiş edileceklerini ve bunların mesuliyetleri derecesini göstermektedir.

Teftiş işlerinin icrası şekli, idarî bir talimat mevzuu görülmüştür. Memurların murakabe ve vazifelerini yapmamalarından husule gelecek mesuliyetler hakkında ise ceza kanununun 204 üncü muaddel maddesinde istenilen maksadı tamamilen temin eden hüküm bulunduğundan burada tekrarına lüzum görülmemiştir.

Ancak muhasebei umumiye kanununda muhasiplerin, maiyetlerinde bulunan memurları murakabe edeceklerine dair sarîh bir kayda tesadüf edilememiştir. Bilhassa kefaletle taallük eden malî işlerde muhasiplerin dikkat ve te-

yakkuzlarının kanunî bir ifade ile uyandırılmış olmasında faide görülmesi hasebile bu maksadı temin zımında (7) nci madde tanzim edilmiş ve binaenaleyh (8) inci ve (9) uncu maddeler tayyedilmiştir.

Bütçe encümenininin 11 inci maddesi, gerek memurün kanununda ve gerek ceza kanununda mevcut hükümlerle esasen temin edilmiş olduğundan tayyedilmiştir.

Bütçe encümenininin 12 nci madde ile temin etmek istediği maksat daha vazih bir şe-

kilde ifade edilmiştir.

Umumî Heyetin nazarı tasvibine arz edilir.

Ad. E. Reisi	Bu M. M.	Kâtip
Çorum	Manisa	Trabzon
Münir	Refik Şevket	Raif
Aza	Aza	Aza
Antalya	Kocaeli	Edirne
Haydar	Salâhattin	Hasan Ha yri
Aza		
Balıkesir		
Vasfi		

ADLİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Kefalet kanunu lâyihası

MADDE 1 — Umumî bütçeye ait (Mütedavil ve bu mahiyetteki sabit sermayeler dahil) para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan memur ve müstahdemlerle mülhak bütçelerden muhasebeleri Maliye vekâletine bağlı olan veya gelirlerinin en az yüzde ellisini Devlet bütçesinden alan müesseselerin ve varidat almak maksadile kurulan inhisar idarelerinin yukarıda sayılan işlerdeki memur ve müstahdemleri için (Müteselsil kefalet usulü) kabul edilmiş ve bu maksatla hükmi şahsiyeti haiz (Kefalet sandığı) kurulmuştur.

Bu sandık Maliye vekâletine bağlıdır. Vekâlet memurlarından olmak üzere Maliye vekilince seçilecek üç kişiden mürekkep bir heyet tarafından idare olunur. İdare heyeti bu kanuna ve yapılacak nizamnameye göre vazife görür.

MADDE 2 — Kefalet sandığının sermayesi:

A - Kefaletle bağlı vazife alanların maaş (Bu kanunda yazılı maaş tâbirinde emsali hasılı da dahildir) veya ücretlerinden kesilecek kefalet aidatından,

B - 8 inci maddede sayılı para cezalarından,

C - Sandık sermayesinin işletilmesinden elde edilecek kazançlardan,

D - Kefaletle memur kullanan daire ve müesseselerin icabında sandığa yapacakları yardımlardan elde edilir.

(A) fıkrasındaki kefalet aidatı ikidir:

(1) giriş aidatı, (2) aylık aidatı.

Giriş aidatı; kefaletle bağlı vazife alanla-

rın tam olarak aldıkları ilk maaş veya ücretin yarısıdır ve beş müsavi taksitte kesilir.

Aylık aidat; maaş ve ücretin yüzde ikisidir ve bu aidat giriş aidatının tamamının kesilmesini takip eden aydan itibaren tediye sırasında kesilir. Aidatla müstahdem olanlardan alınacak sandık aidatı bu vazifenin benzeri olan memurlardan kesilmesi lâzımgelen miktardan aşağı olmamak üzere idare heyetince kararlaştırılır.

Kendisine muvakkat olarak veya vekâlet suretile kefaletle bağlı vazife verilenler bu madde hükmüne bağlı olmayıp vazifesinin ehemmiyetine göre 1 000 liradan 2 000 liraya kadar para veya artırma ve eksiltme ve ihale kanunundaki esaslara göre menkul kıymetler veya gayrimenkul ipotekli kefalet gösterirler. Şu kadar ki, muvakkat veya vekâlet suretile tayin olunanlar kefaletle bağlı memurlardan iseler ayrıca kefalet aranmaz. Ancak aldıkları vekâlet maaşından veya ücretten yüzde iki aidat kesilir.

MADDE 3 — Aynen

MADDE 4 — Aynen

MADDE 5 — Aynen

MADDE 6 — Kefaletli memur ve müstahdemlerden teftiş ve tahkik neticesinde zimmet veya ihtilâsları anlaşılınlar derhal usulüne göre hizmetlerinden çıkarılır ve haklarında ayrıca kanunî takibat yapılır. Bunlara açıkta kaldıkları müddetçe her hangi bir nam ile maaş veya ücret verilmez. Ancak suçları muhakeme ile sa-

bit olduğu takdirde zimmete geçirilen para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı verseler bile ihtilâs şeklinde zimmet yapanlar bir daha Devlet işlerinde kullanılmazlar. Yetim ve dulların hakları mahfuz kalmak şartile tekaüt hakkından da mahrum kalırlar.

Adiyen zimmettar olanlar hakkında caza kanununun hükümleri tetbik edilmekle beraber bunlar da para ve ayniyatın alınıp verilmesi ve elinde tutulması gibi işlerde kullanılmazlar.

Zimmet veya ihtilâs edilen para ve menkul kıymetlerle ayniyattan doğan kefalet sandığının alacakları, Devlet alacakları gibi rüçhanlıdır. Kefalet sandığının hak ve alacakları Maliye vekâletince takip olunur.

MADDE 7 — Üçüncü maddede yazılı muhâsibler, maiyyetlerinde para ve menkul kıymetler ve ayniyat alıp vermekte ve elinde tutmakta olan memur ve müstahdemleri murakabeye mecburdurlar.

MADDE 8 — Bütçe encümeninin 10 un-

cu maddesi aynen

MADDE 9 — Kefalet sandığı sermayesi her türlü vergi ve resimlerden muaftır. Sahiplerine ret ve iade oluncuya kadar bu sandıktaki mevduat muhtemel tazminata karşı teminattır. Üçüncü şahısların bu paralar üzerine koyacakları hacizler paraların sahiplerine verileceği zaman tenfiz olunur.

MADDE 10 — Bütçe encümeninin 13 üncü maddesi aynen

MADDE 11 — Bütçe encümeninin 14 üncü maddesi aynen

MADDE 12 — Bütçe encümeninin 15 inci maddesi aynen

MADDE 13 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 14 — Bütçe encümeninin 17 nci maddesi aynen

